

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 14Cob/63/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5118203912
Dátum vydania rozhodnutia: 19. 04. 2018
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ivana Nemčeková
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2018:5118203912.1

Uznesenie

Krajský súd v Žiline ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Ivany Nemčekovej a členov senátu JUDr. Martiny Nemravovej a JUDr. Róberta Bebčáka, v sporovej veci žalobcu: ZMP, s.r.o., so sídlom Dolné Záhumnie 58/1, 013 41 Dolný Hričov, IČO: 45 320 608, zastúpeného LawService, s.r.o., so sídlom Stráž 3/223, 960 01 Zvolen, IČO: 36 861 723, proti žalovaným v rade: 1/ W. B., nar. XX.XX.XXXX, s trvalým pobytom F. S. č. XXX, XXX XX F. S., 2/ V. B., rodená B., nar. XX.XX.XXXX, s trvalým pobytom F. S. č. XXX, XXX XX F. S., 3/ Tatrabanka, a.s., so sídlom Hodžovo námestie 3, 811 06 Bratislava 1, IČO: 00 686 930, 4/ AUKČNÁ SPOLOČNOSŤ s. r. o., so sídlom Kopčianska 10, 851 01 Bratislava, IČO: 46 141 341, o návrhu žalobcu na nariadenie zabezpečovacieho opatrenia, o odvolaní žalobcu proti uzneseniu Okresného súdu Žilina č. k. 38Cb/30/2018 - 25 zo 16. marca 2018, takto

rozhodol:

- I. Uznesenie Okresného súdu Žilina č. k. 38Cb/30/2018 - 25 zo 16. marca 2018 v napadnutom výroku o zamietnutí návrhu žalobcu na nariadenie zabezpečovacieho opatrenia **p o t v r d z u j e .**
- II. Uznesenie Okresného súdu Žilina č. k. 38Cb/30/2018 - 25 zo 16. marca 2018 v napadnutom výroku o náhrade trov prvoinštančného konania mení tak, že žalovaným v rade 1/ až 4/ nárok na náhradu trov konania **n e p r i z n á v a .**
- III. Žalovaným v rade 1/ a 2/ nárok na náhradu trov odvolacieho konania **n e p r i z n á v a .**

o d ô v o d n e n i e :

1 Okresný súd Žilina (ďalej aj „súd prvej inštancie“ alebo „okresný súd“) uznesením č. k. 38Cb/30/2018 - 25 zo 16. marca 2018 (v poradí prvým výrokom) konanie o návrhu žalobcu na nariadenie neodkladného opatrenia voči žalovaným v rade 3/ a 4/ zastavil, (v poradí druhým výrokom) návrh žalobcu na nariadenie zabezpečovacieho opatrenia zamietol a (v poradí tretím výrokom) žalobcovi nárok na náhradu trov konania nepriznal (ďalej aj „uznesenie“).

2 Súd prvej inštancie v odôvodnení uznesenia poukázal na návrh z 19. februára 2018, ktorým sa žalobca voči žalovaným v rade 1/ a 2/ domáhal nariadenia zabezpečovacieho opatrenia a voči žalovaným v rade 3/ a 4/ nariadenia neodkladného opatrenia. V časti týkajúcej sa neodkladného opatrenia, o zákaze žalovaným v rade 3/ a 4/ vykonať dňa 26. februára 2018 dobrovoľnú dražbu nehnuteľností, žalobca v podaní z 1. marca 2018 zobral návrh voči žalovaným v rade 3/ a 4/ späť a okresný súd (v poradí prvým výrokom uznesenia) konanie v tejto časti zastavil, za analogickej aplikácie ust. § 144 a § 145 ods. 2 CSP zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej aj „CSP“).

3 Návrhom na zabezpečovacie opatrenie žalobca žiadal zriadiť v jeho prospech záložné právo na nehnuteľnostiach pozemku CKN parc. č. 1239 zastavané plochy a nádvoria o výmere 265 m², pozemku CKN parc. č. 1240 záhrady o výmere 179 m² a rodinnému domu so súpisným číslom 306 stojacemu na pozemku CKN parc. č. 1239 zastavané plochy a nádvoria o výmere 265 m² evidované na liste vlastníctva

č. XXX pre katastrálne územie M. A. (ďalej aj len „nehnutelnosti“) na zabezpečenie pohľadávky právoplatne priznanej žalobcovi platobným rozkazom Okresného súdu Žilina sp. zn. 20Rob/328/2010 z 5. decembra 2011, vrátane príslušenstva pohľadávky a trov exekučného konania vedeného na základe platobného rozkazu.

4 Na odôvodnenie podaného návrhu na nariadenie zabezpečovacieho opatrenia a neodkladného opatrenia žalobca uviedol, že rozsudkom Okresného súdu Žilina č.k. 8C/87/2010-208 z 08. marca 2017, právoplatným 13. decembra 2017, súd určil, že darovacia zmluva uzatvorená medzi T. B. ako darcom a žalovanými v rade 1/ a 2/, aktuálnymi spoluvlastníkmi nehnuteľností, ktorej vklad bol povolený Správou katastra Bytča dňa 5. januára 2010 pod V1246/09, ktorou darca previedol na obdarovaných vlastnícke právo k nehnuteľnostiam, je voči žalobcovi neúčinná. Vzhľadom k uvedenému rozsudku je podľa žalobcu momentálne právny stav voči žalobcovi taký, že predmetné nehnuteľnosti sú stále vo vlastníctve dlžníka T. B., voči ktorému má žalobca pohľadávku priznanú platobným rozkazom Okresného súdu Žilina sp. zn. 20Rob/328/2010 z 05. decembra 2011.

5 Okresný súd uviedol, že žalobca poukázal na inštitút zabezpečovacieho opatrenia, ktorým súd môže zriadiť záložné právo na veciach, právach alebo na iných majetkových hodnotách dlžníka na zabezpečenie peňažnej pohľadávky veriteľa, ak je obava, že exekúcia bude ohrozená. Podľa žalobcu jeho obava z ohrozenia exekúcie vyplýva z toho, že na liste vlastníctva č. XXX pre katastrálne územie M. A. je zapísaná poznámka P-13/2018 - Oznámenie o dobrovoľnej dražbe č. 004/2018 v zmysle zákona č. 527/2002 Z. z. Dražobníkom je žalovaný v rade 4/ a navrhovateľom dražby žalovaný v rade 3/. Dátum konania dražby bol stanovený na 26.02.2018. Žalobca poukázal na ust. § 151m ods. 10 zák. č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v znení neskorších predpisov (ďalej aj „OZ“) a uviedol, že vzhľadom k uvedenému, napriek právu žalobcu uspokojiť sa s poukazom na rozsudok Okresného súdu Žilina č.k. 8C/87/2010-208 z 8. marca 2017 z predmetu dražby, záložný veriteľ Tatra banka, a.s., vydá výťažok z dražby prevyšujúci zabezpečenú pohľadávku žalovaným v rade 1/ a 2/, čím bude prípadná exekúcia ohrozená, keďže žalovaní v rade 1/ a 2/ majú záujem na tom, aby predmetný výťažok bol použitý inak ako na uspokojenie žalobcu, o čom svedčí aj rozsudok Okresného súdu Žilina č.k. 8C/87/2010-208 zo dňa 08.03.2017 a blízky vzťah dlžníka a žalovaných v rade 1/ a 2/, ktorí sú jeho rodičia. Obava, že exekúcia bude ohrozená, vyplýva aj zo skutočnosti, že žalovaný v rade 3/ musel pristúpiť k dražbe predmetných nehnuteľností, t.j. žalovaní v rade 1/ a 2/ svojím neplnením zabezpečeného záväzku spôsobili predaj majetku, čím sa snažia vyhnúť, po rozhodnutí súdu v konaní o určení neúčinnosti predmetnej darovacej zmluvy, uspokojeniu pohľadávky žalobcu. Žalobca poukázal na ust. § 151ma ods. 5 OZ a uviedol, že pokiaľ by sa stal záložným veriteľom, exekúcia by nebola ohrozená, nakoľko výťažok z dražby by v zmysle citovaného zákonného ustanovenia bol záložný veriteľ Tatra banka, a.s. povinný zložiť pre žalobcu do notárskej úschovy a až následne pre žalovaných v rade 1/ a 2/. Vzhľadom na uvedené sa žalobca domáha vydania zabezpečovacieho opatrenia, ktorým dôjde k zriadeniu záložného práva k predmetu dražby v prospech žalobcu, a tak dôjde k realizácii práva žalobcu v zmysle ust. § 42b ods. 4 OZ - požadovať uspokojenie svojej pohľadávky z toho, čo odporovateľným právnym úkonom ušlo z dlžníkovho majetku, a to z nehnuteľností zapísaných na LV č. XXX pre katastrálne územie M. A.. Nakoľko podľa ust. § 343 ods. 2 CSP v prípade, ak súd vyhovie návrhu na nariadenie zabezpečovacieho opatrenia, tak záložné právo vznikne až zápisom do katastra nehnuteľností, tak aj s poukazom na lehotu katastrálneho úradu na zápis práva do katastra nehnuteľností je nereálne, aby toto právo vzniklo do vykonania dražby 26.02.2018, vzhľadom k čomu sledovaný účel nemožno dosiahnuť iba zabezpečovacím opatrením. Žalobca navrhol, aby sa dražba neuskutočnila už dňa 26.02.2018.

6 Okresný súd za aplikácie ustanovení § 343 ods. 1, 2, 3, § 344, § 324 ods. 1, § 326 ods. 1 CSP a § 42b ods. 4 OZ návrh žalobcu na nariadenie zabezpečovacieho opatrenia zamietol. Uviedol, že žalobca osvedčil predloženými listinnými dôkaznými prostriedkami existenciu pohľadávky voči dlžníkovi T. B., s miestom podnikania Bottova 1208/26, 014 01 Bytča, IČO: 36 977 969, priznanú žalobcovi právoplatným a vykonateľným platobným rozkazom Okresného súdu Žilina sp. zn. 20Rob/328/2010. Na zabezpečenie uvedenej peňažnej pohľadávky žalobca žiada zriadiť zabezpečovacím opatrením záložné právo k nehnuteľnostiam zapísaným na liste vlastníctva č. XXX pre katastrálne územie M. A., ktoré tak v čase podania návrhu na nariadenie zabezpečovacieho opatrenia, ako aj v čase rozhodovania súdu o tomto návrhu, boli v podielovom spoluvlastníctve žalovaných v rade 1/ a 2/. S odkazom na právoplatný rozsudok Okresného súdu Žilina sp. zn. 8C/87/2010-208 z 08. marca 2017, ktorým súd určil, že darovacia zmluva uzatvorená medzi dlžníkom žalobcu T. B. ako darcom a žalovanými v rade 1/ a 2/ ako obdarovanými, predmetom ktorej bol prevod vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam zapísaným

na LV č. XXX pre katastrálne územie M. A., je voči žalobcovi právne neúčinná, žalobca vyvodzoval, že „voči nemu je momentálne právny stav taký, že predmetné nehnuteľnosti sú stále vo vlastníctve dlžníka žalobcu T. B.“, voči ktorému má žalobca pohľadávku priznanú platobným rozkazom Okresného súdu Žilina sp. zn. 20Rob/328/2010 z 05. decembra 2011. S uvedenými skutkovými a právnymi závermi žalobcu sa súd prvej inštancie nestotožnil.

7 Podľa okresného súdu v súlade s ustanovením § 42b ods. 4 OZ dôsledkom úspešného uplatnenia odporovacieho práva je, že právny úkon, ktorému veriteľ s úspechom odporoval, je voči nemu právne neúčinný, čo znamená, že veriteľ môže požadovať uspokojenie svojej pohľadávky z toho, čo odporovateľným právnym úkonom ušlo z dlžníkovho majetku a ak to nie je možné, má právo na náhradu voči tomu, kto mal z tohto úkonu prospech. Vyslovenie právnej neúčinnosti darovacej zmluvy, na základe ktorej nadobudli žalovaní v rade 1/ a 2/ vlastnícke právo k nehnuteľnostiam od dlžníka žalobcu, T. B., má voči žalobcovi výlučne len dôsledky vyplývajúce z ust. § 42b ods. 4 OZ a nijakým spôsobom nedopadá na právny stav, v zmysle ktorého podielovými spoluvlastníkmi predmetných nehnuteľností sú žalovaní v rade 1/ a 2/. Pokiaľ z ust. § 343 ods. 1 CSP vyplýva, že zabezpečovacím opatrením môže súd zriadiť záložné právo o.i. na veciach dlžníka, nevyhnutne musí ísť o veci, vo vzťahu ku ktorým svedčí dlžníkovi vlastnícke právo. Žalobca sa tak nemôže domáhať zriadenia záložného práva na nehnuteľnostiach, vo vzťahu ku ktorým svedčí vlastnícke právo nie dlžníkovi žalobcu, ale žalovaným v rade 1/ a 2/, a to ani napriek tej skutočnosti, že v konaní vedenom na Okresnom súde Žilina pod sp. zn. 8C/87/2010 žalobca úspešne odporoval darovacej zmluve, na základe ktorej žalovaní v rade 1/ a 2/ od dlžníka žalobcu (T. B.) predmetné nehnuteľnosti nadobudli do podielového spoluvlastníctva.

8 Okresný súd prijal záver, že neúčinnosť predmetnej darovacej zmluvy vo vzťahu k žalobcovi v zmysle rozsudku Okresného súdu Žilina č. k. 8C/87/2010-208 z 8. marca 2017 má výlučne len dôsledky vyplývajúce z ust. § 42b ods. 4 OZ, avšak nezakladá právo žalobcu domáhať sa zriadenia záložného práva zabezpečovacím opatrením v zmysle ust. § 343 ods. 1 CSP k predmetným nehnuteľnostiam v podielovom spoluvlastníctve žalovaných v rade 1/ a 2/ na zabezpečenie peňažnej pohľadávky, ktorú má žalobca voči dlžníkovi T. B..

9 Z uvedeného dôvodu súd prvej inštancie návrh žalobcu na nariadenie zabezpečovacieho opatrenia zamietol. Vo výroku o nároku na náhradu trov konania rozhodol podľa ust. § 255 ods. 1 CSP, podľa ktorého súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci, v spojení s ust. § 256 ods. 1 CSP, podľa ktorého ak strana procesne zavinila zastavenie konania, súd prizná náhradu trov konania protistrane. Súd prvej inštancie uviedol, že v časti konania o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia voči žalovaným v rade 3/ a 4/ procesné zavinenie na zastavení konania znáša žalobca a v časti návrhu na nariadenie zabezpečovacieho opatrenia žalobca nebol úspešný. S poukazom na uvedené rozhodol tak, že žalobcovi, ktorý si právo na náhradu trov konania uplatnil v podanom návrhu na nariadenie zabezpečovacieho opatrenia a neodkladného opatrenia, nárok na náhradu trov konania nepriznal.

10 Proti tomuto uzneseniu súdu prvej inštancie podal žalobca (ďalej aj „odvolateľ“) v zákonnej lehote odvolanie, a to voči v poradí druhému a tretiemu výroku. Uviedol, že odvolanie podáva z dôvodu, že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam (§ 365 ods. 1 písm. f/ CSP) a jeho rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 365 ods. 1 písm. h/ CSP).

11 Podľa odvolateľa súd prvej inštancie nerešpektoval základný zmysel konaní a rozsudkov o odporovateľnosť právnych úkonov, a to, že právny úkon, ktorému veriteľ úspešne odporoval, je voči nemu právne neúčinný a veriteľ môže požadovať uspokojenie svojej pohľadávky z toho, čo odporovateľným úkonom ušlo z dlžníkovho majetku, ako keby tento majetok bol voči veriteľovi stále majetkom dlžníka. Žalobca vyjadril názor, že pokiaľ má žalobca právo uspokojiť svoju pohľadávku z predmetných nehnuteľností, tak je oprávnený žiadať na nich aj zriadenie či už sudcovského alebo exekučného práva, ako zabezpečenie svojej pohľadávky, na jej následné uspokojenie. Preto príslušné ustanovenia CSP je potrebné vykladať tak, že zriadením zabezpečovacieho opatrenia k majetku, ktorý ušiel z dlžníkovho majetku v dôsledku odporovateľného právneho úkonu, sa realizuje právo vyplývajúce priamo z ustanovenia § 42b ods. 4 OZ. Ustanovenie § 343 ods. 1 CSP je podľa odvolateľa potom potrebné vykladať tak, že pojem veci dlžníka zahŕňa „aj tie veci, ktoré voči tretím osobám sú síce vo vlastníctve inej osoby, ale voči veriteľovi, ktorý navrhuje zriadiť zabezpečovacie opatrenie bol ich prevod

na inú osobu neúčinný, a tak veriteľ má právo domáhať sa uspokojenia svojej pohľadávky aj z týchto vecí vrátane možnosti zriadenia zabezpečovacieho opatrenia“.

12 Žalobca ďalej poukázal na realizáciu záložného práva k dotknutým nehnuteľnostiam záložným veriteľom (žalovaným v rade 3/), pričom ďalšie kolo dobrovoľnej dražby bolo vyhlásené na 24. apríla 2018. Ak by dovtedy nedošlo k zriadeniu navrhovaného zabezpečovacieho opatrenia, a teda nebude existovať záložné právo na dražených nehnuteľnostiach, tak dražobník nemá povinnosť zložiť výťažok dražby prevyšujúci uspokojovanú pohľadávku v prospech žalobcu a výťažok by odovzdal priamo žalovaným v rade 1/ a 2/. V takom prípade je exekúcia pohľadávky žalobcu stále ohrozená. Žalobca navrhol, aby odvolací súd v napadnutej časti zmenil uznesenie súdu prvej inštancie tak, že zriadi navrhované zabezpečovacie opatrenie a prizná žalobcovi náhradu trov konania o nariadenie zabezpečovacieho opatrenia v celom rozsahu.

13 K doručovanému odvolaniu žalobcu (§ 344 CSP v spojení s § 329 ods. 1 CSP) sa žalovaní v rade 1/ a 2/ k momentu rozhodnutia odvolacieho súdu písomne nevyjadrili. Z obsahu spisového materiálu je zrejmé, že žalovaní v rade 1/ a 2/ mali mať o vedení konania o návrhu žalobcu na nariadenie zabezpečovacieho opatrenia vedomosť, a to z oznámenia o opakovanej dražbe č. 004/2018 (č. I. 87 spisu) ako aj z poznámky P-20/2018 na LV č. XXX pre k. ú. M. A..

14 Krajský súd v Žiline ako súd odvolací (§ 34 CSP) po zistení, že odvolanie žalobcu je prípustné (§ 355 ods. 2, § 357 ods. 1 písm. d/ CSP), prejednal vec v medziach ustanovení § 379, § 380 ods. 1 CSP bez nariadenia pojednávania a napadnuté uznesenie okresného súdu vo výroku o zamietnutí návrhu žalobcu na nariadenie zabezpečovacieho opatrenia (proti žalovaným v rade 1/ a 2/) podľa ust. § 387 ods. 1 CSP potvrdil ako vecne správne rozhodnutie a vo výroku o náhrade trov prvoinštančného konania podľa ust. § 388 CSP zmenil tak, ako je uvedené vo výroku II. tohto uznesenia odvolacieho súdu.

15 Podľa ust. § 355 ods. 2 CSP, proti uzneseniu súdu prvej inštancie je prípustné odvolanie, ak to zákon pripúšťa.

16 Podľa ust. § 357 písm. d/ CSP, odvolanie je prípustné proti uzneseniu súdu prvej inštancie o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia alebo zabezpečovacieho opatrenia.

17 Podľa ust. § 379 CSP v spojení s ust. § 380 ods. 1 CSP, odvolací súd je rozsahom a dôvodmi odvolania viazaný.

18 Podľa ust. § 343 ods. 1 CSP, zabezpečovacím opatrením môže súd zriadiť záložné právo na veciach, právach alebo na iných majetkových hodnotách dlžníka na zabezpečenie peňažnej pohľadávky veriteľa, ak je obava, že exekúcia bude ohrozená.

19 Podľa ust. § 344 CSP, ustanovenia o neodkladnom opatrení sa použijú primerane aj na zabezpečovacie opatrenie.

20 Podľa ust. § 324 ods. 1 CSP, pred začatím konania, počas konania a po jeho skončení súd môže na návrh nariadiť neodkladné opatrenie.

21 Podľa ust. § 325 ods. 1 CSP, neodkladné opatrenie môže súd nariadiť, ak je potrebné bezodkladne upraviť pomery alebo ak je obava, že exekúcia bude ohrozená.

22 Podľa ust. § 326 ods. 1 CSP, v návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia sa popri náležitostiach žaloby podľa § 132 uvedie opísanie rozhodujúcich skutočností odôvodňujúcich potrebu neodkladnej úpravy pomerov alebo obavu, že exekúcia bude ohrozená, opísanie skutočností hodnoverne osvedčujúcich dôvodnosť a trvanie nároku, ktorému sa má poskytnúť ochrana a musí byť z neho zrejmé, akého neodkladného opatrenia sa navrhovateľ domáha.

23 Podľa ust. § 42b ods. 4 OZ, právny úkon, ktorému veriteľ s úspechom odporoval, je právne neúčinný a veriteľ môže požadovať uspokojenie svojej pohľadávky z toho, čo odporovateľným právnym úkonom ušlo z dlžníkovho majetku; ak to nie je možné, má právo na náhradu voči tomu, kto mal z tohto úkonu prospech.

24 Pri preskúvaní napadnutého uznesenia súdu prvej inštancie bol odvolací súd viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania žalobcu. Vo veci ide o prípad zabezpečovacieho opatrenia, ktoré žalobca (podľa obsahu žaloby a odvolania) žiada nariadiť voči žalovaným v rade 1/ a 2/ vo väzbe na konanie a rozhodnutie o určení neúčinnosti právneho úkonu, ktorým došlo k prevodu majetku dlžníka na žalovaných v rade 1/ a 2/, t.j. v štádiu po právoplatnom skončení konania vo veci samej.

25 Nosnou pre rozhodnutie v odvolacom konaní bola námietka žalobcu, že napadnuté rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a na zistený skutkový stav aplikuje konkrétnu právnu normu. Nesprávne právne posúdenie je chybnou aplikáciou práva na zistený skutkový stav, dochádza k nej vtedy, ak súd nepoužil správny (náležitý) právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho však interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery. V posudzovanej veci odvolací súd nezistil dôvodnosť uvedenej námietky odvolateľa.

26 Odvolateľ v podmienkach danej veci v podstate namieta nesprávnu interpretáciu správne aplikovaného ustanovenia § 343 ods. 1 CSP pri výklade pojmu „veci dlžníka“. S odkazom na ustanovenie § 42b ods. 4 OZ, je podľa žalobcu pri právoplatnom určení neúčinnosti právneho úkonu darovacej zmluvy medzi dlžníkom a žalovanými v rade 1/ a 2/ ako nadobúdateľmi predmetných nehnuteľností (rozsudkom Okresného súdu Žilina č. k. 8C/87/2010-208 z 8. marca 2017, právoplatného 13. decembra 2017), potrebné nazerať na prevedené nehnuteľné veci, vo vzťahu ku ktorým žalobca žiada zriadiť (sudcovské) záložné právo, akoby boli stále vo vlastníctve dlžníka. Z tohto právneho stavu odvolateľ vyvodzuje právo na uspokojenie svojej judikovanej pohľadávky voči dlžníkovi „aj z týchto vecí vrátane možnosti zriadenia zabezpečovacieho opatrenia“.

27 Z ustanovenia § 343 ods. 1 CSP je možné vyvodiť základné predpoklady pre nariadenie zabezpečovacieho opatrenia, ktorými sú: a/ podanie návrhu na nariadenie zabezpečovacieho opatrenia, b/ existencia spôsobilého predmetu záložného práva, ktorým môžu byť veci, práva a iné majetkové hodnoty dlžníka, c/ zriadenie záložného práva nariadením zabezpečovacieho opatrenia musí zabezpečovať peňažnú pohľadávku a d/ musí existovať obava z budúceho zmarenia exekúcie.

28 Odvolací súd zhodne so súdom prvej inštancie k inštitútu zabezpečovacieho opatrenia ďalej zdôrazňuje, že podľa ust. § 343 ods. 1 CSP je možné zabezpečovacie opatrenie nariadiť na zabezpečenie peňažnej pohľadávky veriteľa a len v prípade, ak je obava, že exekúcia bude ohrozená. Podľa ust. § 344 v spojení s ust. § 326 ods. 1 CSP je ten, kto požaduje nariadenie zabezpečovacieho opatrenia, povinný opísať rozhodujúce skutočnosti odôvodňujúce obavu, že exekúcia bude ohrozená a zároveň je povinný opísať skutočnosti hodnoverne osvedčujúce dôvodnosť a trvanie nároku, ktorému sa má poskytnúť ochrana. Z týchto zákonných ustanovení plynie, že nielen k dátumu konania a rozhodovania okresným súdom, ale aj k dátumu rozhodovania krajským súdom ako súdom odvolacím je daná požiadavka kumulatívneho splnenia podmienok, za ktorých môže dôjsť k nariadeniu zabezpečovacieho opatrenia. Vzhľadom k potrebe kumulatívneho splnenia týchto podmienok je možné návrhu na nariadenie zabezpečovacieho opatrenia vyhovieť len vtedy, ak sú tieto podmienky naplnené súčasne.

29 Súd prvej inštancie mal za osvedčenú existenciu peňažnej pohľadávky (právneho vzťahu) medzi žalobcom ako veriteľom a jeho dlžníkom, T. B., priznanú žalobcovi právoplatným a vykonateľným platobným rozkazom Okresného súdu Žilina sp. zn. 20Rob/328/2010. K ďalšej podmienke (obave, že exekúcia bude ohrozená), okresný súd konštatoval tvrdenia žalobcu uvádzané v návrhu a v jeho čiastočnom späťvzati. Za relevantnú pre posúdenie dôvodnosti žalobcom navrhnutého zabezpečovacieho opatrenia zriadením záložného práva na predmetné nehnuteľnosti však považoval skutočnosť, že aktuálne sú nehnuteľnosti vo vlastníctve žalovaných 1/ a 2/ a nie dlžníka. Vo vzťahu k výkladu ustanovenia § 343 ods. 1 CSP súd prvej inštancie dospel k záveru, že pre možnosť zriadenia záložného práva nebola splnená podmienka, a to, že súd môže zriadiť záložné právo o. i. na veciach dlžníka, pričom musí ísť o veci, vo vzťahu ku ktorým svedčí dlžníkovi vlastnícke právo.

30 Za účelom posúdenia odvolacích dôvodov žalobcu sa odvolací súd v potrebnom rozsahu oboznámil so spisovým materiálom a konštatoval správnosť skutkových zistení ako aj prijatých právnych záverov uvedených súdom prvej inštancie v odôvodnení napadnutého rozsudku, ktoré viedli k vecne správne

rozhodnutiu o zamietnutí návrhu na zabezpečovacie opatrenie zriadením navrhovaného záložného práva na nehnuteľných veciach iných vlastníkov než dlžníka. Odvolací súd za stotožnenia sa s napadnutým rozhodnutím súdu prvej inštancie a jeho dôvodmi, na ktoré odkazuje, rozhodol o jeho potvrdení (§ 387 ods. 1, 2 CSP).

31 Na zdôraznenie vecnej správnosti napadnutého rozhodnutia, k jeho dôvodom, odvolací súd zhodne so súdom prvej inštancie uvádza, že súdom právoplatne určená neúčinnosť právneho úkonu prevodu dotknutých nehnuteľností z dlžníka na žalovaných v rade 1/ a 2/ má dôsledky vyplývajúce z hmotnoprávnej úpravy v citovanom ustanovení § 42b ods. 4 Občianskeho zákonníka, avšak nezakladá právo žalobcu domáhať sa zriadenia záložného práva zabezpečovacím opatrením podľa ust. § 343 ods. 1 CSP na nehnuteľnostiach v podielovom vlastníctve žalovaných v rade 1/ a 2/ na zabezpečenie pohľadávky žalobcu voči dlžníkovi. Z dikcie ustanovenia § 343 ods. 1 CSP vyplýva, že má ísť o „veci dlžníka“, teda k momentu zriadenia záložného práva na nehnuteľnosti rozhodnutím súdu má ísť o nehnuteľné veci vo vlastníctve dlžníka, čo v podmienkach danej veci nebolo splnené. Dlžníkom je v danom prípade potrebné rozumieť dlžníka peňažnej pohľadávky žalobcu ako veriteľa a nie žalovaných v rade 1/ a 2 ako nadobúdateľov nehnuteľných vecí nadobudnutých voči veriteľovi právne neúčinnou darovacou zmluvou. Z hľadiska prijatej interpretácie ustanovenia § 343 ods. 1 CSP odvolací súd poukazuje aj na článok 3 ods. 2 veta prvá CSP, podľa ktorého výklad tohto zákona nesmie protirečiť tomu, čo je v jeho slovách a vetách jasné a nepochybné.

32 Na vyššie uvedenom závere nič nemení to, že určením právnej neúčinnosti právneho úkonu podľa § 42a Občianskeho zákonníka nastáva stav tzv. relatívnej bezúčinnosti dotknutého právneho úkonu. Odporovaný právny úkon zostáva platným právnym úkonom, avšak v pomeroch účastníkov sa na neho hľadí tak, akoby nenastali jeho účinky. To, že odporovaný právny úkon zostáva platným úkonom znamená, že vyvolal všetky predvídané právne následky, napríklad prevod vlastníctva k veci, a len v pomere medzi veriteľom a osobou, ktorá od dlžníka nadobudla majetok, sa na tento právny vzťah hľadí, ako keby k právnemu úkonu nedošlo a jeho účinky, avšak len v tomto vzťahu, nenastali. Inštitút odporovateľnosti v zásade slúži potrebám exekučného konania, nakoľko jeho účelom je umožniť veriteľovi, ktorý má voči dlžníkovi vymáhateľnú pohľadávku, domôcť sa v exekúcii uspokojenia tejto pohľadávky z majetku (vecí, práv alebo iných majetkových hodnôt), ktorý ušiel dlžníkovi v dôsledku jeho odporovateľného právneho úkonu. Rozhodnutím, ktorým súd odporovacej žalobe vyhovel, t. j. určil, že voči žalujúcemu veriteľovi je dlžníkom urobený právny úkon, ktorý ukracuje uspokojenie jeho vymáhateľnej pohľadávky, neúčinný, je nevyhnutným podkladom na to, aby sa veriteľ na základe exekučného titulu vydaného proti dlžníkovi, mohol domáhať nariadenia exekúcie postihnutím toho, čo odporovateľným (neúčinným) právnym úkonom ušlo z dlžníkovho majetku. (To čo ušlo z dlžníkovho majetku však nemožno zužovať len na predmet právneho úkonu, ktorý bol vyhlásený za právne neúčinný - pozri rozsudok Najvyššieho súdu SR, sp. zn. 3 M Cdo 5/2008 zverejnený v časopise Zo súdnej praxe pod č. 45/2008 ZSP.) Návrh na vykonanie exekúcie v takomto prípade smeruje nie proti dlžníkovi - osobe, ktorá je podľa exekučného titulu zaviazaná, ale proti tomu, s kým, alebo v koho prospech dlžník právny úkon urobil. Rozhodnutie súdu, ktorým bolo vyhovené žalobe na určenie, že právny úkon dlžníka je voči veriteľovi neúčinný, predstavuje podklad k tomu, že sa veriteľ môže na základe titulu spôsobilého k exekúcii vydaného proti dlžníkovi domáhať vykonania exekúcie postihnutím toho, čo odporovaným právnym úkonom ušlo z dlžníkovho majetku, a to nie proti dlžníkovi samotnému, ale voči osobe, v ktorej prospech bol právny úkon urobený.

33 Právna úprava odporovateľnosti právnych úkonov je obsiahnutá v ustanoveniach § 42a a 42b Občianskeho zákonníka. Z hľadiska jej systematiky treba rozlišovať medzi aktívnou legitímáciou na uplatnenie odporovateľnosti (§ 42a ods. 1 Občianskeho zákonníka), podmienkami odporovateľnosti (§ 42a ods. 2 až 5 Občianskeho zákonníka), spôsobom uplatnenia odporovateľnosti (§ 42b ods. 1 Občianskeho zákonníka), pasívnou vecnou legitímáciou (§ 42b ods. 2 a 3 Občianskeho zákonníka) a právnymi následkami spojenými s úspešným odporovaním právneho úkonu (§ 42b ods. 4 Občianskeho zákonníka). Zmysel právnej úpravy odporovateľnosti spočíva v zabezpečení ochrany veriteľa pred právnymi úkonmi dlžníka, ktoré vedú k zmenšeniu majetku dlžníka, a tým aj k zmareniu, či ohrozeniu možnosti, aby pohľadávka veriteľa mohla byť z majetku dlžníka uspokojená. Podstata odporovateľnosti právneho úkonu spočíva v tom, že odporovateľný právny úkon stráca na základe právoplatného rozhodnutia v určených prípadoch účinnosť iba voči oprávnenej osobe, t. j. voči veriteľovi (uznesenie Najvyššieho súdu SR z 1. júla 2011, sp. zn. 5 Cdo 181/2010). K následkom právoplatne určenej právnej neúčinnosti prevodu predmetných nehnuteľností sa vyjadril Okresný súd Žilina aj v (odseku 30

odôvodnenia) rozsudku č. k. 8C/87/2010 - 208 z 8. marca 2017 tak, že: „Konkrétne následky nastávajú podľa cit. ust. § 42b OZ. Znamená to, že nie je dôvod zvrátiť účinky napadnutého prevodu nehnuteľností a dosiahnuť zápis predchádzajúceho vlastníka, ale nastala neúčinnosť tohto úkonu voči žalobcovi, teda v prípade potreby práve v spojení s týmto rozsudkom sa žalobca môže domôcť výkonu exekúcie postihnutím uvedených predmetov v exekučnom konaní.“

34 Odvolací súd teda zhodne so súdom prvej inštancie neprijal extenzívny výklad dotknutých právnych noriem ponúknutý odvolateľom a k vyššie uvedenému výkladu ust. § 343 ods. 1 CSP pre úplnosť poukazuje aj na právne závery vyslovené (v inej veci) Krajským súdom v Bratislave v uznesení sp. zn. 2Cob 156/2017, 2Cob 150/2017 z 25. septembra 2017, podľa ktorých „z ustanovenia § 343 ods. 1 CSP vyplýva, že zabezpečovacie opatrenie môže slúžiť len na zabezpečenie peňažnej pohľadávky. Z formulácie tejto podmienky možno a contrario vyvodiť, že zabezpečovacie opatrenie nemožno nariadiť s cieľom zabezpečenia nepeňažného nároku. Zabezpečovacie opatrenie tiež nebude prichádzať do úvahy v prípadoch, keď predmetom konania je napríklad určenie vlastníckeho práva alebo iný určovací nárok“. Ak predmetom súdneho konania vo veci samej „je určovacia (odporovacia) žaloba, čo znamená, že zriadenie záložného práva na veci, práva alebo na iné majetkové hodnoty žalovanej v danom prípade nezabezpečujú peňažnú pohľadávku sťažovateľky, ktorú by táto evidovala proti žalovanej. Vzťah v predmetnom konaní nie je vzťahom veriteľa a dlžníka...“ ...v danom konaní nebol splnený zákonný predpoklad pre nariadenie zabezpečovacieho opatrenia,.....,pretože zriadenie záložného práva na nehnuteľnosti žalovanej v konaní o odporovacej žalobe neslúži na zabezpečenie peňažného nároku a žalovaná v konaní o odporovacej žalobe nie je dlžníčkou. Zabezpečovacie opatrenie možno nariadiť v konaniach, v ktorých predmetom je zaplatenie peňažnej sumy, ak je obava, že exekúcia bude ohrozená.“ Uvedené závery boli podrobené prieskumu v sťažnostnom konaní pred Ústavným súdom Slovenskej republiky, ktorý v uznesení č. k. II. ÚS 43/2018 - 18 z 18. januára 2018 odmietajúcom ako zjavne neopodstatnenú podanú sťažnosť veriteľa voči rozhodnutiu o zamietnutí svojho návrhu na nariadenie zabezpečovacieho opatrenia zriadením záložného práva, považoval namietanú reštriktívnu interpretáciu, vychádzajúcu z doslovného výkladu ustanovenia § 343 ods. 1 CSP, za legitímnu a ústavne konformnú.

35 Odvolací súd rovnako pre úplnosť uvádza, že pri prieskume veci neušlo jeho pozornosti, že vo výrokovej časti žalobcom doloženého rozsudku Okresného súdu Žilina č. k. 8C/87/2010 - 208 z 8. marca 2017 pri identifikácii predmetu odporovanej darovacej zmluvy - nehnuteľností evidovaných Správou katastra v Bytči na LV č. XXX v k. ú. M. A., sa u pozemku parc. č. KNC 1240 záhrady, uvádza výmera 179 m², hoci v odôvodnení rozsudku sa uvádza výmera 189 m² (odsek 1., 16.) a na LV č. XXX sa rovnako uvádza výmera 189 m². Žalobca v (petite) návrhu na nariadenie zabezpečovacieho opatrenia však uvádza výmeru 179 m² a keďže súd je viazaný návrhom na zriadenie zabezpečovacieho opatrenia, tak sporná (nesprávna) výmera jednej z pozemkových parciel by v prípade rozhodnutia súdu o zriadení záložného práva podľa návrhu žalobcu (ktorý zrejme kopíroval znenie výroku meritórneho rozsudku) tvorila prekážku zápisu záložného práva do katastra nehnuteľností. Samotné vydanie uznesenia o nariadení zabezpečovacieho opatrenia súdom pritom nepostačuje pre vznik záložného práva - pre jeho vznik je potrebný zápis do príslušného registra. V prípade sudcovského záložného práva na nehnuteľnosť registráciu vykonáva príslušná správa katastra.

36 Z vyššie uvedených dôvodov odvolací súd nezistil dôvody pre zmenu napadnutého rozhodnutia súdu prvej inštancie o zamietnutí návrhu žalobcu na nariadenie zabezpečovacieho opatrenia zriadením záložného práva na označených nehnuteľnostiach vo vlastníctve žalovaných 1/ a 2/ na zabezpečenie pohľadávky žalobcu voči dlžníkovi.

37 Odvolaním žalobcu bolo napadnuté aj rozhodnutie o trovách prvoinštančného konania. Jeho preskúmaním odvolací súd zistil, že znenie výroku, ktorým súd prvej inštancie žalobcovi nárok na náhradu trov konania nepriznal, nezodpovedá správne aplikovaným zákonným ustanoveniam § 255 ods. 1 CSP a § 256 ods. 1 CSP citovaným v uznesení (odsek 14.), ani konštatovaniu, že v časti zastavenia konania o nariadenie neodkladného opatrenia voči žalovaným 3/a 4/ zavinenie spočíva na žalobcovi (pre späťvzatie návrhu) a v časti o nariadenie zabezpečovacieho opatrenia bol žalobca neúspešný. Tomuto okresným súdom správne konštatovanému procesnému stavu - výsledku konania vo veci, zodpovedá rozhodnutie o náhrade trov úspešnej protistrany (nie neúspešného žalobcu). Preto odvolací súd za aplikácie ust. § 388 CSP korigoval nesprávne znejúci výrok o trovách prvoinštančného konania tak, že sa nepriznáva nárok na ich náhradu žalovaným v rade 1/ až 4/, keďže im v konaní žiadne trovy nevznikli.

38 O náhrade trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa ust. § 396 ods. 1 CSP v spojení s ust. § 255 ods. 1, § 262 ods. 1 CSP. V odvolacom konaní mali úspech žalovaní v rade 1/ a 2/, ktorým však žiadne trovy nevznikli, preto im ich náhrada nebola priznaná.

39 Rozhodnutie bolo odvolacím súdom prijaté v senáte pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie **n i e j e** prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa.

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

Podľa ust. § 428 CSP v dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh).

Podľa ust. § 429 ods. 1 CSP dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

Podľa ust. § 429 ods. 2 CSP povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa.

Podľa ust. § 430 CSP rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania.

Podľa ust. § 420 CSP dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

Podľa ust. § 431 CSP dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení. Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada.

Podľa ust. § 421 CSP dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Podľa ust. § 432 CSP dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci. Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia.

Podľa ust. § 433 CSP dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prvej inštancie alebo pred odvolacím súdom.

Podľa ust. § 434 CSP dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania.

Podľa ust. § 435 CSP v dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania.